

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

شهرستان اسدآباد

بیمارستان قائم (عج)

دستورالعمل نظافت ، شستشو و گندازدایی بخش ها و واحد های بیمارستان

تاریخ تدوین: ۱۳۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بروزرسانی: ۱۴۰۳/۲/۳۰

شماره ویرایش: ۸

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی بخش های بستری و اورژانس

دامنه دستورالعمل: بخش های بستری و اورژانس

کد دستورالعمل: INS-EHM-1-2

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضدعفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

گامهای دقیق انجام کار: (به ترتیب اجرای آن با مشخص کردن مسؤل انجام)

❖ اقدامات قبل از پاک سازی

- ۱- حذف بهم ریختگی قبل از پاک سازی
- ۲- بررسی دستورالعمل کارخانه سازنده برای رقیق سازی و زمان تماس صحیح برای محلول های پاک سازی و گند زدایی
- ۳- تهیه مواد (ابزار) مورد نیاز برای پاک سازی قبل از ورود به اتاق برای گند زدایی
- ۴- تمیز کردن دست ها در هنگام ورود به اتاق

❖ اقدامات هنگام پاکسازی

- ۱- شروع پاک سازی از بخش های با حداقل آلودگی (تماس کم) به بخش های با بیشترین آلودگی (تماس زیاد) و از سطوح با مساحت زیاد به مساحت کم
- ۲- حذف گرد و خاک قبل از پاک سازی و گند زدایی
- ۳- خشک کردن سرتی قبل از اینکه خیس شود.
- ۴- حداقل نمودن آشفستگی برای پیشگیری از انتشار گردو خاکی که ممکن است حاوی میکروارگانیسم باشد
- ۵- هرگز سرتی در هوا تکان داده نشود.
- ۶- سرتی به وفور تعویض گردد.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی بخش های بستری و اورژانس

دامنه دستورالعمل: بخش های بستری و اورژانس

کد دستورالعمل: INS-EHM-1-2

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸۷

- ۷- محلول های پاک سازی براساس دستورالعمل کارخانه سازنده تعویض گردد. محلول های پاک سازی در قسمت های آلوده تر بیشتر تعویض گردد.
- ۸- ظروف حاوی محلول های گند زدایی و پاک کننده ها پس از اتمام دور انداخته شود.
- ۹- فرشها با استفاده از جارو برقی مجهز به فیلتر هپا جارو گردند.
- ۱۰- هنگام ترک اتاق، دست ها شستشو گردد.

❖ اقدامات پس از پاک سازی

- ۱- بیشتر از ظرفیت اتاق اشغال نگردد
- ۲- ابزار مورد استفاده برای گند زدایی و پاک سازی بین هر بار استفاده باید تمیز و خشک گردند.
- ۳- سرتی باید هر شیفتر کاری، شست و شو گردد. تمامی سرتی ها باید بطور کامل قبل از استفاده خشک گردند.

پاک سازی روزانه روتین اتاق بیمار

- ۱- ارزیابی: قدم زدن در اتاق برای تعیین چه مواردی باید جایگزین گردند (بعنوان مثال دستمال توالت، صابون، دستکش، کیسه پسماند)
- ۲- تهیه مواد لازم
*اطمینان از اینکه مواد و تجهیزات کافی برای تمیز کردن در دسترس است.
*تهیه محلول گندزدا تازه بر طبق دستورالعمل سازنده
- ۳- شستشو و ضد عفونی دست ها
- ۴- پاکسازی اتاق، فرایند پاک سازی باید از مناطق تمیز به سمت کثیف و از مساحت زیاد به کم باشد
- ۱- استفاده از پارچه تمیز و تازه برای پاک سازی فضای بستری هر بیمار
- ۲- اگر از یک سطل استفاده می شود، پارچه دو بار در آن غوطه ور نشود.
- ۳- دستمال در هوا تکان داده نشود.
- ۴- تعویض دستمال پاک سازی زمانی که از مواد گندزدا اشباع شده است و یا بعد از پاک سازی و یا بعد از قسمت هایی که آلودگی زیاد دارند مثل توالت
- ۵- اگر بیش از یک بیمار در اتاق بستری است، از پارچه تمیز برای هر بیمار استفاده گردد و پاک سازی در فضای هر بیمار بستری شده انجام و سپس فضای بستری بیمار دیگر تمیز گردد.
- ۶- پاک سازی از درب ها، دستگیره درب و چارچوب درب که دست با آن تماس دارد شروع گردد.
- ۷- بازبینی دیوارها برای گرد و خاک قابل رویت و تمیز کردن آن در صورت نیاز
- ۸- تمیز کردن کلید لامپ و ترموستات ها
- ۹- سطح بیرونی ظروف نگهداری محلول های شستشوی دست تمیز گردد.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی بخش های بستری و اورژانس

دامنه دستورالعمل: بخش های بستری و اورژانس

کد دستورالعمل: INS-EHM-1-2

صفحه: ۳

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

۱۰- آینه و شیشه پنجره د ستمال کشید ه شود

۱۱- بازدید پرده های مورد استفاده ه بین بیماران و جایگزینی آن در صورت نیاز

۱۲- تمیز نمودن همه اسباب و اثاثیه داخل اتاق و سطوح افقی در اتاق شامل صندلی ها ،پایه ،پنجره،تلویزیون،تلفن،صفحه کلید،میز و... توجه ویژه ای باید به سطوح پر تماس شود.

۱۳- د ستمال کشی تجهیزات روی د یوارها مثل بالای بطری مکش، مانومتر فشارسنج

۱۴- تمیز کردن حمام و دوش

۱۵- تمیز کردن کف

۵- د فع

۱- قرار د ادن لباس های کثیف در بین البسه زرد رنگ

۲- بررسی ظروف ایمن مخصوص اجسام نوک تیز و تغییر آن زمانی که سه چهارم آن پر شده باشد

۶- در آوردن دستکش و تمیز کردن دست ها با مایع ضد عفونی

اگر کثیفی قابل مشاهده ه بر روی دست وجود دارد با آب و صابون شسته شود . اتاق بدون در آوردن دستکش کثیف ترک نگردد .

۷- جایگزینی و ساییل تمیز در صورت نیاز و شستشوی دست در هنگام خروج اتاق

۸- شستشوی دست با ضد عفونی کننده مورد تایید

تمیز کردن اتاق بیمار پس از جابجایی و یا ترخیص

زمانی که مریض ترخیص گردیده یا جابجا شده و یا فوت می نماید ، اتاق یا فضای بستری باید بطور کامل تمیز و گندزدایی شود قبل از اینکه مریض دیگری فضا را اشغال نماید .

مانیتورها: با محلول غیر الکلی گندزدایی شود

شستشوی حمامها، سینکها ، روشوییها و سرویسهای بهداشتی

- این قسمتها بایستی بصورت روزانه تمیز گردند .

- شستشوی معمولی با استفاده از مواد پاک کننده برای نظافت روتین کافیهست .مگر در مواردی که این قسمتها توسط بیمار عفونی و کرونایی یا مشکوک مورد استفاده قرار گرفته باشد، بایستی از ماده گندزدا استفاده شود .گندزدا ئی نمودن ، قبل از استحمام بیماران با زخم باز نیز لازم می باشد.

- لازم به ذکر است ریختن ماده گندزدا به داخل مجرای توالت یا فاضلاب خطر عفونت را کم نمیکند و نیازی نیست.در زمان اپیدمی وبیماریهای بسیار خطرناک مانند وبا و کرونایی طبق دستورالعمل مدیریت بهداشت و کمیته کنترل عفونت عمل خواهد شد. ضمناً در هنگام شستشو کلیه شیرآلات، دوش و اتصالات نیز بایستی شستشو شود .بیماران نیز باید تشویق شوند تا بعد از هر بار استحمام ، حمام را پاک و تمیز کنند.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی بخش های بستری و اورژانس

دامنه دستورالعمل: بخش های بستری و اورژانس

کد دستورالعمل: INS-EHM-1-2

صفحه: ۴

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

شستشوی تخت و لاکر

تخت و لاکر بیماران را باید بعد از ترخیص هر بیمار با ماده ضد عفونی شسته و سپس پاک نموده و سپس گند زدائی شود در طول بستری بیمار در تخت با مواد گندزدا تخت و لاکر را پاکسازی و گندزدایی کرد. در صورت وجود آلودگی و پس از ترخیص بیماران عفونی و کرونایی تخت و متعلقات آن شستشو و پس از پاکسازی آلودگی های مشهود با مواد گندزدا نسبت به گندزدایی تخت و لاکر اقدام شود.

پاکسازی قاب عکسها و تلویزیون

با دستمال مرطوب هفتگی گردگیری شود و در صورت مشاهده آلودگی عفونی مشهود یا احتمال آن از محلول گند زدائی تعیین شده استفاده شود.

شستشوی سطول های پسماند

- سطول های پسماند همیشه باید ظاهری مناسب داشته و هر گونه آلودگی مشهود از روی آن پاک شود.
- در پایان هر شیفت کاری پسماند ها تخلیه شود، در صورت آلودگی مشهود بایستی سطولهای پسماند با آب داغ و مواد پاک کننده شستشو شده و به صورت وارونه نگهداری تا خشک شود و سپس کیسه پسماند جدید داخل آن قرار داده شود.
- در صورتی که سطول پسماند به خون و مایعات عفونی آلوده شود علاوه بر شستشو و پاکسازی نیاز به گندزدایی با محلول گندزدای سطوح مورد تایید بیمارستان نیز میباشد.

شستشو و پاکسازی انبار

انبارها باید هر هفته با دستمال مرطوب گردگیری شود و از گذاشتن کارتن در انبار جداً خودداری شود .

استفاده از صابون مایع

- در صورتیکه هنگام استفاده از صابون مایع اطراف سینک دستشویی دیسپنسر (پمپ) مایع صابون آلوده به قطرات صابون گردید ، بایستی روزانه تمیز و صابون های اضافی پاک شود.
- جهت پیشگیری از رشد میکرو ارگانیسم ها در صابون مایع پس از اتمام صابون موجود در پمپ صابون مایع ، از پر کردن مجدد آن خودداری کرده و حتماً پس از شستشو و گند زدائی خشک کردن ظرف ، اقدام به پر کردن آن نمائید.

دستورالعمل گندزدایی دستگاه ساکشن

هنگام تخلیه، شستشو و گند زدائی ساکشن از وسایل حفاظت فردی از جمله دستکش، ماسک و شیلد صورت استفاده شود شیشه مربوط به دستگاه ساکشن بدون در نظر گرفتن مقدار مایع جمع شده در مخزن بایستی به طور روزانه تخلیه گردد. شیشه ساکشن را میتوان در داخل فاضلاب تخلیه نمود و پس از شستشو با محلول دترجنت خشک کرد. لازم به ذکر است که استفاده از دستکشهای غیر استریل کافی بوده و شستشوی دست بعد از دفع مایع ساکشن الزامی است.
در هر بار استفاده از دستگاه ساکشن برای بیمار بایستی کترت جدیدی مورداستفاده قرار گیرد.
در حالت کلی استفاده از محلول گندزدا در شیشه ساکشن توصیه نمیشود
ولی در صورتیکه احتمال آلودگی محیط توسط ترشحات اسپیره شده وجود داشته باشد پس از تخلیه و شستشوی محتویات ساکشن میتوان با استفاده از آب و وایتکس ۱٪ یا سایر محلول های مورد تایید بیمارستان گندزدایی ساکشن را انجام داد.
در مدتی که دستگاه ساکشن استفاده نمیشود شیشه بایستی به حالت خشک نگهداری شود و کترت جدید تا قبل از استفاده مجدد متصل نشود.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی بخش های بستری و اورژانس

دامنه دستورالعمل: بخش های بستری و اورژانس

کد دستورالعمل: INS-EHM-1-2

صفحه: ۵

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

نظافت کف، دیوار و سقف:

در تمامی موارد نظافت با وایتکس ۱/۱۰۰ انجام می شود و در صورت وجود خون و ترشحات خونی از وایتکس ۱/۱۰ استفاده می شود

دستورالعمل استفاده از تی ها

وسایل مربوط به این نظافت از قبیل سطل ها، نخ تی باید بصورت خشک و در محل مناسب نگهداری شود. تی ها باید همیشه آویزان باشند و در صورت امکان در هوای آزاد نگهداری شوند.

در این بیمارستان در هر بخش تی ها با سه نوع رنگ دسته مشخص می شوند:

۱- سفید (اتاقهای پرسنل) ۲- سبز یا آبی (اتاقهای بیماران و راهرو)

۳- زرد (اتاق ایزوله) و نخ تی هر ۱۵ روز یکبار باید تعویض شوند .

بعد از هر بار استفاده ابتدا سر تی با آب و پودر شوینده شستشو و آبکشی شود سپس در وایتکس ۱ به ۱۰۰ بمدت ده دقیقه غوطه ور و آبکشی شود و آویزان گردد.

نظافت تلفن و یخچالها

در پایان هر روز با الکل ۷۰٪ ضد عفونی شود. یخچالها باید بصورت هفتگی تمیز شوند و باید دقت شود از گذاشتن پلاستیک سیاه داخل یخچال خودداری شود .

ایستگاه پرستاری:

گردگیری و گندزدایی با محلول گندزدا هر شیف (محلول اچ پی ۲ درصد - هایساید ۲ درصد - سپتی سورفیس)

بی خطر سازی خون و ترشحات در محیط:

خون کمتر از ۳۰ سی سی :

- ۱- پوشیدن وسایل حفاظت فردی
- ۲- اگر خون حاوی سرسوزن و یا اجسام نوک تیز و برنده باشد با استفاده از انبر داخل سفتی باکس قرار داده شود.
- ۳- در ادامه دستمال جاذب را که به آب و وایتکس یک دهم آغشته کرده روی خون می گذاریم تا خون را به خود جذب کند.
- ۴- بعد از جذب شدن خون به دستمال، دستمال را به شکل دورانی و به سمت داخل جمع می کنیم.
- ۵- دستمال در کیسه زرد رنگ قرار داده شود

خون بیشتر از ۳۰ سی سی:

- ۱- پوشیدن وسایل حفاظت فردی
- ۲- اگر خون حاوی سرسوزن و یا اجسام نوک تیز و برنده باشد با استفاده از انبر داخل سفتی باکس قرار داده شود.
- ۳- با تی زرد رنگ آغشته به وایتکس یک دهم همان قسمتی را که خونی است را تی کشی می کنیم.
- ۳- تی عفونی شسته و ضد عفونی گردد.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی بخش های بستری و اورژانس

دامنه دستورالعمل: بخش های بستری و اورژانس

کد دستورالعمل: INS-EHM-1-2

صفحه: ۶

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

منابع / مراجع:

راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی

راهنمای بهداشت محیط و نقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی - مرکز سلامت محیط و کار

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی_نیروهای خدمات

امضاء:	نام و نام خانوادگی:	
	مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط	تهیه کنندگان:
	سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت	
	خانم برزویی- کارشناس بهبود کیفیت	
	سمیرا سجادی-مسئول بخش جراحی	
	بهمن مرادی_مسئول خدمات	
	فرهاد هادی کبیر	تأیید کننده:
	دکتر سمانه جم	تصویب کننده:

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آمبولانس

دامنه دستورالعمل: آمبولانس ها

کد دستورالعمل: INS-EHM-2-2

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضدعفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

پاک سازی آمبولانس

تمامی مراحل زیر بایستی توسط راننده آمبولانس انجام شود.

۱- علاوه بر رعایت بهداشت دست قبل و بعد از پوشیدن دستکش، پوشیدن و ساییل حفاظت شغلی نظافت کننده شامل دستکش کار، گان ضد آب، ماسک، محافظ صورت، چکمه بلند پلاستیکی الزامی است برای پوشیدن و درآوردن و دفع بهداشتی و ساییل حفاظت شغلی به دستورالعمل مربوطه مراجعه شود.

۲- انجام تمیز کردن و گندزدایی آمبولانس در شروع هر نوبت کاری و بعد از انتقال هر بیمار بویژه بیمار عفونی بر اساس نظام مراقبت سندرمیک می باشد.

۳- تجهیزات پزشکی آلوده باید بعد اتمام کار و قبل از شروع ماموریت بعدی تمیز و گندزدایی شوند.

۴- قبل از شروع گندزدایی باید تجهیزات و ملزومات قابل لمس مثل کیفها، کپسولها از آمبولانس خارج شوند.

۵- قبل از شروع کار باید کلیه پسماندهای داخل آمبولانس شامل روکش برانکار، ملحفه ها و باقیمانده وسایل حفاظت فردی به عنوان پسماند عفونی به روش صحیح جمع آوری و در کیسه زردرنگ دفع شوند. توجه به وسایل تیز و برنده و شیشه های شکسته شده که سبب ترومای شغلی می شوند بسیار مهم است و لذا در طول ماموریت باید به تفکیک صحیح زباله ها و دفع و وسایل تیز و برنده در سفتی باکس توجه کافی شود.

۶- گندزدایی از قسمت های تمیز شروع و سپس به قسمتهای آلوده پردا خته می شود و از سطوح بالا به سطوح پایین ختم میشود.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آمبولانس

دامنه دستورالعمل: آمبولانس ها

کد دستورالعمل: 2-2-EHM-INS

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

۷- در صورت وجود خون و ترشحات قابل رویت، حذف آنها ضروری است تا از انتشار آلودگی اجتناب گردد که به روش زیر اقدام شود برای این کار از وایتکس خانگی با غلظت ۵ درصد استفاده می شود.

۷-۱- در صورت مقدار کمتر از ۳۰ میلی خون، با تمیز جمع می شود سپس با تمیز آغشته به آب و شوینده تمیز می شود و در انتها عمل گندزدایی با محلول یک به ده از وایتکس خانگی (یک قسمت وایتکس خانگی و نه قسمت آب سرد) گندزدایی می شود .
۷-۲- در صورت مقدار بیشتر از ۳۰ میلی خون، ابتدا روی آن یک کاغذ/پارچه جاذب گذاشته و سپس محلول یک به ده از وایتکس خانگی (یک قسمت وایتکس خانگی و نه قسمت آب سرد) اضافه می شود و بعد از گذشت حداقل ده دقیقه با دقت جمع می شود سپس مجددا محل با تمیز آغشته به آب و شوینده تمیز می شود و در انتها عمل گندزدایی با محلول هیپوکلریت سدیم یک به ده از وایتکس خانگی گندزدایی می شود.

۸- بعد اتمام پاک کردن و گندزدایی سطحی استفاده از روش های مه پاشی برای هوا، درزها، خلل و فرج و سطوح غیر قابل دسترسی انجام می شود.

۹- به طور روتین برای گندزدایی کف، دیوارها و سقف کابین عقب و کابین جلوی آمبولانس که فاقد آلودگی با خون و ترشحات هستند از محلول رقیق شده وایتکس دو به نه (۲ قسمت وایتکس و ۹۸ قسمت آب) استفاده می شود به آغشته شدن زوایا و گوشه ها توجه شود.

۱۰- تمیز کردی منظم (هفته ای سه بار) کف آمبولانس با آب و شوینده خانگی به صورت کشیدن تی حاوی آب و شوینده، سبب حذف گرد و غبار و کثیفی می شود .

۱۱- تمیز کردی سطوح بیرونی با مواد شوینده و آب انجام می شود اما در داخل کابین نباید از آب جاری استفاده نمود چوی علاوه به انتشار عفونت منجر به آسیب بدنه آمبولانس و پوسیدگی می شود.

۱۲- برای انجام پاک کردن و گندزدایی تجهیزات پزشکی به دستورالعمل مربوطه مراجعه شود.

۱۳- خوردن و آشامیدن در کابین بیمار ممنوع است.

*تجهیزات نیمه حیاتی(لارنگوسکوپ،فورسپس مگیل،وسایل تنفس دهان به دهان و...)

در صورت چند بار مصرف بودن ابتدا شستشو و سپس با محلول گندزدای سطح بالا گندزدایی شود.

*تجهیزات ظریف(مانیتورهای قلبی،دیفیبریلاتورها و کابلها)

بوسیله دستمال آغشته به مواد گندزدا فاقد الکل گندزدایی شود.مواد گندزدا را نباید روی نمایشگر مانیتور اسپری کرد.

*وسایل انتقال بیمار مثل بک بوردها و وسایل رها سازی

ابتدا با مواد شوینده تمیز شوند و سپس با استفاده از گندزدای مناسب آلودگی زدایی شوند و در معرض هوا برای خشک شدن قرار گیرند.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آمبولانس

دامنه دستورالعمل: آمبولانس ها

کد دستورالعمل: 2-2-EHM-INS

صفحه: ۳

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

*کیت ها و جام بگ ها

بصورت هفتگی کیت را تخلیه و سپس با مواد دترجنت شسسته شوند و با دستمال یا اسپری حاوی مواد گندزدا گندزدایی شوند و در معرض هوا خشک شوند.

*اکسیژن پرتابل: اگر به وضوح با خون یا ترشحات آلوده شد باید تمیز و گندزدایی شوند

*گوشی های پزشکی، کاف های فشار سنج بصورت هفته ای و یا بعد از هر بار آلودگی با دستمال حاوی مواد گندزدا گندزدایی شوند.

منابع / مراجع:

- راهنمای موارد بهداشت محیط در بخش های ویژه در بیمارستان برای کنترل بیماری ناشی از کرونا ویروس: وزارت بهداشت

راهنمای بهداشت محیط و نقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی - مرکز سلامت محیط و کار

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی-رانندگان آمبولانس

تهیه کنندگان:	نام و نام خانوادگی:	امضاء:
	مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط	
	سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت	
	آقای بصیری-مسئول اورژانس	
	محمدصفر محبی-مسئول وسایل نقلیه	
	بهمن مرادی_مسئول خدمات	
تأیید کننده:	فرهاد هادی کبیر	
تصویب کننده:	دکتر سمانه جم	

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی اتاق عمل

دامنه دستورالعمل: اتاق عمل

کد دستورالعمل: INS-EHM-3-2

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضدعفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

پاک سازی اتاق عمل بین هر عمل جراحی

۱- تهیه محلول گندزدای تازه طبق دستورالعمل کارخانه سازنده

۲- تمیز کردن دست ها و پوشیدن دستکش

۳- جمع آوری و حذف پسماند

۴- جمع آوری و حذف همه ملحفه های کثیف

۵- در آوردن دستکش و تمیز کردن دست ها

۶- استفاده از پارچه نم دار آغشته به محلول گندزدای بیمارستانی برای تمیز و گندزدایی سطوح افقی که در تماس با بیمار یا مایعات بدن می باشد. شامل بالای لامپ های جراحی، فشارسنج، شریان بند، پاک سازی مخزن مکش، بخش های انعکاسی لامپ های جراحی، پاک سازی و

گند زدایی تخت، پاک سازی تجهیزات الکترونیکی (به عنوان مثال مانیتورها) بر طبق دستورالعمل کارخانه سازنده

۷- کشیدن تی نم دار در فواصل محیط اطراف تخت بیمار

۸- تعویض کیسه پسماند

۹- پس از اتمام پاک سازی، در آوردن دستکش و تمیز کردن دست ها

۱۰- قرار دادن علامت "کف خیس" در ورودی اتاق

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی اتاق عمل

دامنه دستورالعمل: اتاق عمل

کد دستورالعمل: INS-EHM-3-2

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

پاک سازی اتاق عمل در پایان روز

تهیه محلول گندزدای تازه بیمارستانی طبق دستورالعمل کارخانه سازنده
تمیز کردن دست ها و پوشیدن دستکش
جمع آوری و حذف پسماند
جمع آوری و حذف همه ملحفه های کثیف
در آوردن دستکش و تمیز کردن دست ها
پاک سازی و گند زدایی لامپ ها و اشیایی که از سقف آویزان شده است.
پاک سازی و گندزدایی همه دستگیره های درب، کلید لامپ، کنترل ها
پاک سازی و گندزدایی تلفن ها و صفحه کلید کامپیوتر
بررسی نقطه ای دیوارها برای پاکیزگی
پاک سازی و گندزدایی همه سطوح بیرونی ماشین ها و تجهیزات (بعنوان مثال تجهیزات بیهوشی)
اختصاص زمان کافی خشک شدن برای گند زدایی
پاک سازی و گند زدایی کلیه اسباب و اثاثیه (مبلمان) شامل چرخها
پاک سازی و گند زدایی سطوح بیرونی کابینت ها و درب ها، بخصوص اطراف دستگیره ها
پاک سازی و گند زدایی تمام سطوح افقی
تمیز کردن سینک اسکراب جراحی و دیوارهای اطراف
تی کشیدن کف، اطمینان از اینکه تخت جابجا شده و زیر آن شسته شده است، جابجایی همه اسباب اتاق به مرکز اتاق و ادامه تمیز کردن
کف، بکار بردن مقدار کافی از گند زد / شوینده برای اطمینان از اینکه کف ۵ دقیقه خیس می ماند، استفاده از سرتی و محلول تازه
برای هر اتاق
قرار دادن کلیه اسباب در محل اختصاصی خود
هر تعمیر مورد نیاز گزارش شود.
تمیز و ذخیره کردن تجهیزات پاک سازی
قرار دادن علامت " کف خیس " در ورودی اتاق
پس از اتمام پاک سازی، در آوردن دستکش و تمیز کردن دست ها

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی اتاق عمل

دامنه دستورالعمل: اتاق عمل

کد دستورالعمل: INS-EHM-3-2

صفحه: ۳

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

منابع / مراجع:

راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی

راهنمای بهداشت محیط و نقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی - مرکز سلامت محیط و کار

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی-نیروهای خدمات

نام و نام خانوادگی:	امضاء:	
مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط		تهیه کنندگان:
سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت		
آقای محسن عزیزی-مسئول اتاق عمل		
بهمن مرادی_مسئول خدمات		
فرهاد هادی کبیر		تأیید کننده:
دکتر سمانه جم		تصویب کننده:

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی واحد استریلیزاسیون

دامنه دستورالعمل: واحد استریلیزاسیون

کد دستورالعمل: INS-EHM-4-2

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضدعفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

پاک سازی واحد استریلیزاسیون

همه گوشه ها و کف روزانه تمیز گرد د .

تمامی قفسه ها، قسمت های آماده سازی، بسته بندی و آلودگی زدایی روزانه تمیز گردد .

د یوارها هر هفته یک بار تمیز گردد .

لامپ ها و ملزومات آن، سرهای آب پاش و د یگر ملزومات هر ماه یک بار تمیز گردد .

منابع / مراجع:

راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی

راهنمای بهداشت محیط و نقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی - مرکز سلامت محیط و کار

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی واحد استریلیزاسیون

دامنه دستورالعمل: واحد استریلیزاسیون

کد دستورالعمل: INS-EHM-4-2

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی-نیروهای خدمات

امضاء:	نام و نام خانوادگی:	
	مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط	تهیه کنندگان:
	سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت	
	بهمن مرادی_مسئول خدمات	
	فرهاد هادی کبیر	تأیید کننده:
	دکتر سمانه جم	تصویب کننده:

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آزمایشگاه

دامنه دستورالعمل: آزمایشگاه

کد دستورالعمل: INS-EHM-5-2

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضد عفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

پاک سازی سطوح محیطی و تجهیزات آزمایشگاه

- ۱- فرد یا افراد مسئول نظافت در هنگام کار باید از ماسک، دستکش، محافظ صورت، چکمه و لباس کار استفاده نمایند.
- ۲- کاربرد هر ماده شیمیایی باید بر اساس دستورالعمل ایمنی تهیه شده توسط تولید کننده انجام شود.
- ۳- هنگام تهیه محلول رقیق همیشه باید محلول غلیظ به آب اضافه شود. از اضافه کردن آب به محلول غلیظ خودداری نمایید.
- ۴- گندزدا باید با آب سرد یا معمولی تهیه گردد.
- ۵- دو مرحله نظافت و گندزدایی دو مرحله جدا از یکدیگرند و نباید هیچ گونه اختلاطی بین شوینده و گندزدا انجام گیرد.
- ۶- برداشت پسماند ها شامل پسماند های بیولوژیکی و ظروف ایمن پر شده و جایگزینی آنها
- ۷- جایگزینی صابون، دستمال توال، مواد ضد عفونی کننده دست با پایه الکلی
- ۸- سطوح کار که آسیب دیده و دارای درز و شکاف است و امکان نفوذ مواد با خطر بیولوژیکی را دارد، سریعاً تعمیر یا تعویض گردد.

چگونه محلول را بصورت صحیح برای ضد عفونی تهیه کنیم؟

باید ظرف را بر اساس حجم، نشان گذاری کنیم. اینکار را براحتی می توان با یک ظرف دارای حجم مشخص انجام داد. اول آب را بصورت تقریبی وارد ظرف می کنیم. مثلاً اگر بخواهیم ۲ لیتر محلول رقیق شده بسازیم اول باید آب را به مقدار کمتر از ۲ لیتر وارد سپس حجم کاملاً دقیق ضد عفونی کننده به آب افزوده می شود. همیشه محلول غلیظ به آب افزوده می شود نه آب به محلول. آخرین مرحله افزودن آب تا حجم دقیق ۲ لیتر می باشد که برای انجام آن تا رسیدن به حجم کاملاً دقیق دوباره آب اضافه می کنیم. (محلول رقیق شده با غلظت دقیق آماده است). سپس تی تمیز و خشک را وارد محفظه تمیز نموده و سطوح را بصورت مارپیچی ضد عفونی کرده. از انجام حرکات رفت و برگشتی خودداری شود تی آلوده شده، می بایست در محفظه دوم تمیز شود. سپس باید آبیگری شود. تی تمیز را وارد محفظه تمیز کرده و کار مجدداً

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آزمایشگاه

دامنه دستورالعمل: آزمایشگاه

کد دستورالعمل: INS-EHM-5-2

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

ادامه می یابد. برای ضد عفونی سطوح بزرگ نیز روش دو محفظه ای بهترین روش است. همچنین برای ضد عفونی سطوح کوچک نیز می توان از اسپری های سریع الاثر بهره برد. در استفاده از اسپری ها باید دقت نمود که تمام سطح آغشته شود. زمان مناسب را باید در نظر گرفت. دستمال کشی باید با یک دستمال تمیز یکبار مصرف و یا با گاز تمیز صورت گیرد

دستورالعمل مصرف وایتکس (هیپوکلریت سدیم ۵٪) جهت گندزدایی در پیشگیری از انتشار ویروس کرونا (کووید ۱۹)

برای گندزدایی سطوح آزمایشگاه تشخیص طبی نسبت رقیق سازی وایتکس با آب بر حسب واحد ۱ به ۹ (یک لیوان وایتکس در یک لیتر آب (۴ لیوان)) می باشد.

سایاسپت اچ پی HPSayasept (گندزدایی سطوح):

طریقه ساخت رقت مورد نیاز:

غلظت		حجم کل محلول
٪۱	٪۲	
۱۰ سی سی	۲۰ سی سی	یک لیتری
۲۰ سی سی	۴۰ سی سی	دو لیتری
۳۰ سی سی	۶۰ سی سی	سه لیتری
۴۰ سی سی	۸۰ سی سی	چهار لیتری

روش صحیح استفاده: براساس مورد مصرف مطابق جدول بالارقت مورد نیاز را تهیه کرده، سطح مورد نظرا با محلول آماده شده با یک تنظیف مناسب پاک نموده و اجازه دهید تا زمان مورد نیاز سپری شود.

*مدت زمان ماندگاری محلول رقیق شده: ۲۴ ساعت

سپتی سرفیس:

کاربرد: اسپری ضد عفونی کننده سریع و تمیز کننده سطوح و تجهیزات پزشکی

دستورالعمل مصرف: آماده مصرف و نیازی به رقیق کردن ندارد

روش مصرف: مقدار مناسبی از محلول را روی دستمال تمیز اسپری کرده و روی سطوح کشیده شود و اجازه دهید خشک شود. این محلول حداکثر در مدت ۱ تا ۲ دقیقه بیشترین فعالیت ضد میکروبی خود را اعمال می کند. برای کسب نتیجه بهتر، قبل از استفاده از محلول، سطح مورد نظر را تمیز و خشک کنید.

هایساید اس آی-۱۲۵

محلول ضد عفونی کننده آماده به مصرف سطوح فاقد الکل جهت مانیتورها و کابل های الکتریکی استفاده شود.

هایساید اس آی-۱۳۵

محلول کنستانتتره سطوح در رقت یک و دو درصد میتواند تهیه کرد

ضد عفونی کردن سطوح کاری در آزمایشگاه

سطوح کار با یک گندزدای بیمارستانی در پایان روز و بعد از ریختن مواد دارای خطر بیولوژیکی بالقوه تمیز و آلودگی زدایی شود

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آزمایشگاه

دامنه دستورالعمل: آزمایشگاه

کد دستورالعمل: INS-EHM-5-2

صفحه: ۳

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸۷

بعد از اتمام کار روزانه و همچنین بعد از وقوع آلودگی باید سطوح کاری را فوراً با مواد ضد عفونی کننده مانند هیپوکلریت سدیم با رقت ۱ به ۹ گندزدایی نمود.

آلودگی زدایی ترشحات خونی با مواد بالقوه عفونی:

ابتدا دستمال پارچه ای را بر روی خون و مایع آلوده انداخته تا مواد آلوده جذب شود و سپس محلول ضد عفونی کننده را روی آن ریخته و حداقل به مدت ۱۰ دقیقه به همان حال باقی بماند و سپس ناحیه را نظافت و ضد عفونی کنید .

نحوه ضد عفونی نمودن کف آزمایشگاه

گرد و غبار موجود روی سطوح محیطی افقی نظیر: لبه پنجره ها، قفسه ها، طاقچه ها و.. برحسب موقعیت جغرافیایی و شرایط محیطی را سه بار در هفته با استفاده از تنظیف های تمیز مرطوب شده به مواد ضد عفونی کننده مورد تایید نظافت گردند. دیوارها و چهار چوب پنجره ها طبق برنامه زمان بندی شده مشخص و در صورت وجود گرد و غبار و آلودگی قابل رویت بلافاصله نظافت شود. برای پاکسازی سطوح در قسمتهای اداری استفاده از آب و دترجنت کافی میباشد. یادآوری: در هنگام تمیز کردن سطوح، کف و وسایل آزمایشگاه باید دستکش، گان و لباس های حفاظتی مناسب پوشیده شود.

روش شستشو و استریل کردن وسایل شیشه ای:

باید بلافاصله بعد از استفاده از وسایل شیشه ای آنها را با آب لوله کشی معمولی به طور کامل شستشو داد. بدیهی است که باید همیشه در ابتدا وسایل آلوده را قبل از شستشو، ضد عفونی نمود. ترکیبات قلیائی موجود در سطح وسایل شیشه ای آغشته به سود، باید با قرار دادن آنها در محلول اسید کلریدریک ۵٪ خنثی گردد و سپس چند مرتبه با آب لوله کشی و در انتها با آب مقطر آب کشی شود. وسایل شیشه ای نو که برای اولین بار مورد استفاده قرار میگیرند، باید با شوینده ها شست و شو داده شده سپس با آب لوله کشی آبکش شوند.

شست و شوی وسایل شیشه ای با شوینده ها:

موقع استفاده از شوینده ها مانند مایع ظرف شویی، جهت شست و شوی وسایل شیشه ای باید به نکات زیر توجه گردد: تمام وسایل شیشه ای به طور کامل در آب سرد لوله کشی قرار داده شود. سپس وسایل فوق در محلول شوینده قرار داده شده و کاملاً به آنها برس کشیده شود. سپس وسایل با آب لوله کشی جاری کاملاً شستشو شود. پس از شستشو با آب لوله کشی، سه مرتبه با آب مقطر آبکشی گردد (در هر سری آبکشی از آب مقطر تازه استفاده شود). به منظور گرفتن شدن آب اضافی وسایل، آنها در فور خشک گردند. وسایل شیشه ای را به طور وارونه داخل سبدهای فلزی گذاشته و ته سبدها چندین لایه کاغذ خشک کن ضخیم گذاشته میشود.

روش شست و شوی پیپت:

پیپتها را به مدت یک شب در محلول تمیز کننده قرار دهید. سپس آنها را کاملاً با آب لوله کشی شست و شو دهید. ترجیحاً آنها را یک شب در آب قرار دهید و سپس با آب مقطر آب کشی کنید. می توان از وسایل مخصوصی که جهت شستشوی پیپت وجود دارد، استفاده نمود، که در این حالت ابتدا با آب لوله کشی و سپس دو یا سه مرتبه با آب مقطر داغ عمل شستشو انجام میشود.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آزمایشگاه

دامنه دستورالعمل: آزمایشگاه

کد دستورالعمل: 2-5-EHM-INS

صفحه: ۴

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

خشک کردن پیپتها را با کشیدن و خالی کردن کمی استون و هوا به تناوب و به صورت پی در پی انجام دهید (میتوان از وسایل پیپت خشک کن برقی که ایجاد حرارت مینماید، استفاده نمود).

قسمت بیرونی پیپت ها با پارچه تمیز خشک نمایید.

جهت جلوگیری از شکستن پیپتها، آنها را در ظرف مخصوصی که با اندازه‌های مختلف (جهت پی پتهایی با حجمهای مختلف) وجود دارد، قرار دهید.

فوراً بعد از استفاده از پیپتها، باید آنها را با آب لوله کشی آبکشی نمائید. مخصوصاً زمانی که با آنها مایعات پروتئینی مانند خون کشیده شده باشد، میتوان جهت تمیز نمودن آنها را در محلول غلیظ هیدر وکسید سدیم (سود سوز آور) قرار داد. اما باید توجه نمود که مدت زمان تماس با این ماده خیلی کم باشد، چون مواد قلیایی شیشه را حل میکند و ممکن است سبب ایجاد تغییراتی در حجم برداشتی گردد.

پیپت هایی که جهت تهیه رنگ مورد استفاده قرار میگیرند، باید بلافاصله با اسید کلریدریک شسته شوند.

در صورت کشیدن مواد آلوده با این وسایل، باید آنها را بلافاصله در یک محلول ضد عفونی قرار داد. جهت ضد عفونی میتوان از محلول سفید کننده خانگی که به نسبت ۱:۱۰ رقیق شده باشد، استفاده نمود.

ضد عفونی کردن تجهیزات و وسایل آزمایشگاهی:

• یخچال، فریزر، سانتریفیوژ و غیره باید به طور مرتب تمیز شده و نیز به طور متناوب مطابق با برنامه زمان بندی که به وسیله مسئول آزمایشگاه تعیین می گردد ضد عفونی گردند مخصوصاً در صورتی که آلودگی مهمی به وجود آید فوراً این عمل انجام شود.

جهت ضد عفونی نمودن وسایل و تجهیزات قبل از سرویس یا تعمیر آنها در داخل آزمایشگاه و یا قبل از ارسال آنها به خارج از آزمایشگاه می توان از محلول الکل ۷۰ درصد و یا سایر محلول های گندزدایی استفاده نمود.

نکته مهم: وسایل و تجهیزات قبل از انتقال به بیرون از آزمایشگاه جهت تعمیر و یا تعمیر در داخل آزمایشگاه باید با مواد ضد عفونی کننده مناسب ضد عفونی گردند.

آلودگی زدایی هودهای بیولوژیک

برای آلودگی زدایی کابینهای کلاس I, II از تجهیزاتی که جداگانه قابلیت تولید، گردش هوا و خنثی سازی گاز فرمالدئید را دارد استفاده میشود.

آلودگی زدایی دستگاه سانتریفیوژ:

تمام سطوح سانتریفیوژ بایستی با رقت مناسبی از مواد گندزدای سطوح با دستمال آغشته به محلول گندزدایی گردد.

روش ضد عفونی و استریل کردن وسایل شیشه ای آلوده به نمونه های عفونی

وسایل آلوده مانند لوله های آغشته به خون و سرم را حداقل نیم ساعت در محلول سفید کننده خانگی (حاوی ۵٪ کلر فعال) با رقت یک دهم (۱۰/۱) قرار دهید. در مرحله ی بعد، لوله ها را اول با آب معمولی و سپس با آب مقطر یک بار تقطیر بشویید.

ظروف را برای استریل شدن در فور با درجه حرارت ۱۶۰ تا ۱۸۰ درجه، به مدت ۲ تا ۴ ساعت قرار دهید.

نظافت هود با آب ژاول ۵ درصد یا الکل ۷۰ درصد و پس از آن بلافاصله با آب توسط کارشناس مسئول انجام گیرد.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آزمایشگاه

دامنه دستورالعمل: آزمایشگاه

کد دستورالعمل: INS-EHM-5-2

صفحه: ۵

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

منابع / مراجع:

کتاب گندزداهاوپاک کننده ها، اردشیر کلانتری، دانشگاه اصفهان

راهنمای بهداشت محیط در آزمایشگاه های تشخیص طبی

راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی

راهنمای بهداشت محیط و نقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی - مرکز سلامت محیط و کار

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی-نیروهای خدمات

امضاء:	نام و نام خانوادگی:	تهیه کنندگان:
	مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط	
	سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت	
	علی قلی زاده-مسئول آزمایشگاه	
	بهمن مرادی_مسئول خدمات	
	فرهاد هادی کبیر	تأیید کننده:
	دکتر سمانه جم	تصویب کننده:

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی نوزادان

دامنه دستورالعمل: بخش نوزادان

کد دستورالعمل: INS-EHM-6-2

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضدعفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

نظافت بخش نوزادان

- محصولات مورد استفاده برای پاک سازی و گندزدایی در بخش نوزادان نباید برای نوزادان سمی باشد (بعنوان مثال ترکیبات فنلی نباید استفاده شود)

۲- قسمت شیردهی مادران باید روزانه تمیز شود.

۳- یخچال و فریزر مورد استفاده در بخش شیردهی باید برنامه تمیز کردن مشخص داشته باشد و نباید برای نگهداری اقلامی مانند غذا، نمونه یا دارو استفاده شود.

۴- حذف (برداشت) همه اقلام از داخل انکوباتور

۵- بررسی اقلام داخل انکوباتور شامل اجسام نوک تیز

۶- حذف حلقه های پلاستیکی، تمیز و گندزدایی نمودن با توجه به زمان مورد نیاز

۷- حذف نوار از شیشه با الکل سپس پاک کردن

۸- تمیز و گندزدایی شیشه

۹- جدا کردن همه بخشهای قابل حذف از داخل انکوباتور، اجازه زمان تماس کافی با گندزدا داده شود.

۱۰- تمیز کردن بخش بیرونی انکوباتور بطور کامل، از جمله چرخ ها.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی نوزادان

دامنه دستورالعمل: بخش نوزادان

کد دستورالعمل: INS-EHM-6-2

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

۱۱- شستشوی دوباره شیشه با یک دستمال مرطوب با آب برای حذف هر باقیمانده ای از گندزدا

۱۲- جایگزینی قطعات انکوباتور

۱۳- پوشش انکوباتور با یک پتوی بچه، و یادداشت تاریخ پاک سازی

۱۴- تعویض فیلترها هر ۳ ماه (بر طبق توصیه کارخانه سازنده) زمانی که خیس باشد یا اگر نوزاد بستری شده ایزوله محیطی باشد.

منابع / مراجع:

راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی

راهنمای بهداشت محیط و نقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی - مرکز سلامت محیط و کار

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی-نیروهای خدمات

امضاء:	نام و نام خانوادگی:	
	مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط	تهیه کنندگان:
	سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت	
	شهناز برزگر-مسئول نوزادان	
	بهمن مرادی_مسئول خدمات	
	فرهاد هادی کبیر	تأیید کننده:
	دکتر سمانه جم	تصویب کننده:

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آشپزخانه

دامنه دستورالعمل: آشپزخانه

کد دستورالعمل: 2-6-EHM-INS

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضدعفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

آشپزخانه

تمامی کارکنان آشپزخانه ملزم به انجام شستشو و نظافت سطوح و تجهیزات آشپزخانه می باشند.

۱- تخته ها یا سطوح برش و کُنده کار که خراشیده شده اند و دارای ترک و شکاف می باشد، باید مجدداً سطح آن برش داده شود تا بتوان به راحتی آن را تمیز و گندزدایی نمود، در غیر این صورت باید از استفاده از آن خودداری گردد.

۲- باید از تخته برش جداگانه برای خرد کردن یا برش دادن مواد غذایی خام و مواد غذایی پخته یا آماده مصرف استفاده گردد.

۳- باید از تخته برش جداگانه برای خردکردن یا برش دادن مرغ، ماهی و گوشت استفاده گردد در غیراینصورت باید پس از هر بار استفاده تمیز و گندزدایی گردد.

۴- تخته برش باید بعد از استفاده با آب گرم و دترجنت شستشو داده شود و سپس گندزدایی و آبکشی گردد

۵- باید کلیه ویترین، کابینت، پالت، قفسه و آبچکان و محل نگهداری ظروف قابل نظافت و تمیز باشند و فاصله کف آن ها از کف حداقل ۱۵ سانتی متر باشد.

۶- روزنامه، پارچه، کاغذ، مقوا، حوله، پارچه روغنی یا موارد مشابه را نباید به عنوان آستر برای قفسه ها، کشو کمد ها و کابینت ها استفاده نمود.

۷- میز کار باید فاقد هرگونه کشو و قفسه بوده و جنس آن ضد زنگ و قابل نظافت و شستشو باشد.

۸- سینک ظرفشویی باید سالم، فاقد زنگ زدگی و مجهز به شیر آب گرم و سرد بوده و فاضلاب آن به داخل مجرای خروجی هدایت گردد.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آشپزخانه

دامنه دستورالعمل: آشپزخانه

کد دستورالعمل: 2-6-EHM-INS

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸۷

- ۹- برای شستشو، آبکشی و گندزدایی ظروف و تجهیزات بصورت دستی باید یک ظرفشویی حداقل دولنگه در قسمت شستشوی ظروف یا آشپزخانه فراهم گردد.
- ۱۰- سینک مخصوص برای شستشوی دست باید مجهز به آب گرم و سرد بوده و صابون مایع و نیز حوله کاغذی یا دست خشک کن برقی برای کارکنان در نظر گرفته شود.
- ۱۱- در صورتی که رقیق سازی ماده گندزدا در ظرف دیگری انجام و نگهداری می گردد باید ظرف در دار باشد و بر روی ظرف برچسب مشخصات گندزدا از جمله تاریخ تهیه و نام ماده گندزدا به صورت مشخص درج گردد
- ۱۲- قبل از گندزدایی باید کلیه سطوح از اجرام و آلودگی ها پاک گردد و سپس از ماده گندزدا استفاده گردد.
- ۱۳- هنگام استفاده از مواد گندزدا از تجهیزات حفاظت فردی مانند دستکش و ماسک استفاده گردد.
- ۱۴- از مخلوط کردن دو ماده گندزدا با هم خودداری گردد.
- ۱۵- مواد گندزدا، مواد شیمیایی و سموم باید در محفظه یا کابینت مناسب و در دار مجهز به قفل و دروازه مواد غذایی نگهداری گردد (روی کابینت برچسب مواد شوینده و گندزدا درج گردد).
- مراحل شستشوی ظروف به شرح ذیل می باشد:
- مرحله ۱: جداکردن و پاک کردن باقیمانده مواد غذایی.
- مرحله ۲: شستشو با دترجنت (حداقل دمای آب ۴۵ درجه سلسیوس).
- مرحله ۳: آبکشی ظروف با آب تمیز.
- مرحله ۵: گندزدایی با مواد گندزدا (مستغرق کردن ظروف در سینک حاوی محلول گندزدا).
- مرحله ۶: خشک کردن ظروف و تجهیزات
- ۱۶- نباید برای خشک کردن ظروف و تجهیزات از دستمال یا حوله استفاده گردد و باید با استفاده از جریان هوا ظروف خشک گردد.
- ۱۷- گندزدایی ظروف و تجهیزات مواد غذایی باید با استفاده از یکی از روش های زیر انجام گردد:
- ۱- حداقل به مدت ۳۰ ثانیه در آب تمیز و گرم با دمای حداقل ۷۷ درجه سلسیوس قرار داده شود.
- ۲- حداقل به مدت یک دقیقه در یک محلول تمیز حاوی حداقل ۵۰ میلی گرم در لیتر و کمتر از ۲۰۰ میلی گرم در لیتر کلر قابل دسترس نظیر محلول هیپوکلریت قرار داده شود و سپس آبکشی شود.
- در صورتی که از ماشین ظرفشویی برای شستشوی ظروف استفاده می گردد باید مطابق با دستورالعمل شرکت سازنده عمل گردد
- ۱۸- چنانچه از دیگ و پاتیل های بزرگ و ظروف ثابت برای طبخ یا فرآوری مواد غذایی استفاده می گردد برای شستشوی آن ها باید یک یا چند مورد از تدابیر ذیل با توجه به شرایط مرکز در نظر گرفته شود:
- ۱- در نظر گرفتن شیر تخلیه در کف دیگ، پاتیل و ظروف بزرگ.
- ۲- استفاده از دیگ و پاتیل متحرک جهت شستشو و تخلیه کامل آب و مواد شوینده.
- ۳- در نظر گرفتن محل مناسب در آشپزخانه برای شستشوی ظروف بزرگ.
- ۱۹- سطوح و تجهیزاتی که با مواد غذایی در ارتباط هستند باید تمیز و عاری از هرگونه لک و گرد و غبار باشند.
- ظروف، تجهیزات و سطوح مرتبط با مواد غذایی باید در موارد زیر تمیز و گندزدایی شوند:
- ۱- بعد از هر بار تماس با مواد غذایی خام حیوانی نظیر گوشت گاو، ماهی، گوشت بره، مرغ و امثال آن.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آشپزخانه

دامنه دستورالعمل: آشپزخانه

کد دستورالعمل: 2-6-EHM-INS

صفحه: ۳

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

- ۲- تغییر استفاده وسایل از کار با مواد غذایی خام به کار با مواد غذایی آماده مصرف.
  - ۳- بین کار کردن با میوه یا سبزیجات خام و مواد غذایی بالقوه خطرناک.
  - ۴- در هر زمان در طول فعالیت که ممکن است آلودگی رخ داده باشد.
  - ۵- پس از پایان کار.
  - ۶- تجهیزاتی که برای آماده سازی مواد غذایی بالقوه خطرناک استفاده می شود، باید در فواصل زمانی کمتر از ۴ ساعت، تمیز و گندزدایی شوند.
  - ۷- تناوب تمیزکردن و گندزدایی وسایل و تجهیزات مورد استفاده برای آماده سازی مواد غذایی با توجه به دمای محیطی که وسایل و تجهیزات در آن نگهداری می گردند به صورت جدول زیر می باشد
  - کلیه سطوح دستگاه ها و تجهیزات پخت و پز، اجاق ها، فرها و در مایکروویوها باید حداقل هر ۲۴ ساعت تمیز شوند.
  - سطوح تجهیزات پخت و پز که با مواد غذایی تماس دارند باید عاری از تجمع رسوب چربی، گرد و خاک و غیره باشند.
  - کلیه رومیزی ها، پرده و موارد مشابه باید سالم، تمیز و بدون لک باشند.
  - ۲۰- دماسنج های که جهت اندازه گیری دمای محصولات غذایی استفاده می شوند، باید قبل از استفاده یا ذخیره سازی تمیز و گندزدایی شوند. همچنین دماسنج هایی که در داخل یخچال قرار می گیرند نیز در فواصل زمانی مناسب شستشو و گندزدایی شوند.
- دستورالعمل سه مرحله ای سالم سازی سبزیجات
- ابتدا سبزیجات و میوه جات را بخوبی پاک کرده و سپس شستشو دهید تا مواد زائد و گل و لای آن برطرف شود.
۱. سپس سبزی و میوه را در یک ظرف ۵ لیتری ریخته بازاء هر لیتر ۳ تا ۵ قطره مایع ظرفشویی معمولی به آن اضافه کرده و ظرف آن را از آب پر کرده آن قدر بهم بزنید تا تمام سبزی در داخل کفاب قرار گیرد. مدت ۵ دقیقه سبزی و میوه را در کفاب نگهدارید تا تخم انگل ها از آن جدا شوند.
  ۲. سبزی انگل زدایی شده را از روی کفاب جمع آوری و کفاب را که تخم انگلها در ته آن هستند تخلیه کرده و ظروف و سبزی را مجدداً با آب سالم شستشو دهید تا باقیمانده مایع ظرفشویی از آنها جدا شود.
  ۳. برای ضد عفونی و از بین بردن میکروبها نصف قاشق چایخوری پودر پرکلرین را در ظرف ۵ لیتری پر از آب ریخته کاملاً حل نمایید و سبزی و میوه را به مدت ۵ دقیقه در محلول فوق قرار دهید.
  ۴. سبزی و میوه گند زدایی شده را مجدداً با آب سالم بشوید تا باقیمانده مواد گندزدا از آن جدا شود و سپس مصرف نمایید.

منابع / مراجع:

راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی

راهنمای بهداشت محیط و نقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی - مرکز سلامت محیط و کار

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آشیزخانه

دامنه دستورالعمل: آشیزخانه

کد دستورالعمل: 2-6-EHM-INS

صفحه: ۴

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی-نیروهای خدمات

تهیه کنندگان:	نام و نام خانوادگی:	امضاء:
	مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط	
	سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت	
	بهمن مرادی_مسئول خدمات	
تأیید کننده:	فرهاد هادی کبیر	
تصویب کننده:	دکتر سمانه جم	

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی رختشویخانه

دامنه دستورالعمل: رختشویخانه

کد دستورالعمل: INS-EHM-7-2

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضدعفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

رختشویخانه

- ۱- کف رختشویخانه روزانه و پس از اتمام کار با وایتکس ۱ درصد تی کشی شود.
- ۲- میز کار و قفسه ها به صورت روزانه با وایتکس ۱ درصد گندزدایی شود.
- ۳- بینهای حمل البسه مرتباً شستشو و گندزدایی شود.
- ۴- بهداشت فردی توسط کارگران این بخش رعایت و امکانات حفاظت فردی در اختیار داشته باشند (ماسک، دستکش و کاور مخصوص در قسمت دریافت البسه) موجود باشد.
- ۵- پرسنل این بخش در پایان کار هر شیفت استحمام نمایند.
- ۶- سطل پسماند مجهز به کیسه پسماند، درب دار، قابل شستشو و با حجم مناسب در محل وجود داشته باشد. بهتر است سطل پسماند زرد مجهز به کیسه پسماند زرد قید شود.

منابع / مراجع:

راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی

راهنمای بهداشت محیط و نقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی - مرکز سلامت محیط و کار

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی رختشویخانه

دامنه دستورالعمل: رختشویخانه

کد دستورالعمل: INS-EHM-7-2

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی-نیروهای خدمات

امضاء:	نام و نام خانوادگی:	
	مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط	تهیه کنندگان:
	سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت	
	بهمن مرادی-مسئول خدمات	
	فرهاد هادی کبیر	تأیید کننده:
	دکتر سمانه جم	تصویب کننده:

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی دیالیز

دامنه دستورالعمل: دیالیز

کد دستورالعمل: INS-EHM-6-2

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضدعفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

پاک سازی دیالیز

۱- دستورالعمل های سازندگان دستگاه ها در مورد دستگاه مورد استفاده در بیمارستان خود را مورد توجه قرار دهید.

۲- بعد از هر بار استفاده از دستگاه (دیالیز یک بیمار)، تخت، صندلی و سطح خارجی دستگاه دیالیز تمیز گردیده و به روش مناسب گندزدایی شود.

۳- وسایل مورد استفاده در هر بار دیالیز باید برای هر بیمار گندزدایی شوند (قیچی، کلامپ، هموستاژ و کاف فشارخون)

۴- قطرات خون پاشیده شده بر روی دستگاه و کف زمین بلافاصله تمیز شده و محل آن نیز به روش مناسب گندزدایی گردد.

۵- همانند سایر بخشهای دیگر بیمارستان، در این واحد سطل های جمع آوری پسماند و سفتی باکس روی تراسی ارائه خدمت وجود داشته باشد و تفکیک پسماندها به درستی صرفاً بایستی انجام گردد.

۶- سطوح صندلی، مبلمان و تشک بیماران باید پس از هر شیفت به روش مناسب گندزدایی گردند.

۷- جدا سازی مناطقی که برای نگهداری وسایل تمیز و یا آلوده استفاده میشود.

۸- تمیز کردن روتین و گندزدایی تجهیزات و وسایل غیر یکبار مصرف

۹- تمیز کردن روتین کف زمین و سطوح محیطی طبق دستورالعمل بیمارستان

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی دیالیز

دامنه دستورالعمل: دیالیز

کد دستورالعمل: INS-EHM-6-2

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

- ۱۰- تمیز کردن و گندزدایی ایستگاه دیالیز مانند صندلیها، تخت خوابها، میزها، ماشین درفواصل هر بار استفاده برداشت (حذف) پسماندها، شامل پسماندهای پزشکی و ظروف ایمن پر شده
- ۱۱- جایگزینی صابون، دستمال توالت، مواد ضد عفونی کننده دست با پایه الکلی در صورت نیاز
- ۱۲- تمیز کردن سطوح در ایستگاه دیالیز شامل تخت و صندلی، میزها، و سطوح بیرونی ماشین دیالیز با یک گندزدای بیمارستانی، زمان تماس کافی برای گندزدا در نظر گرفته شود.
- ۱۳- تمیز کردن هفتگی لامپها، بالای قفسه ها، میزها، فایل ها، صندلی ها، قرنیز، رادیاتور، تلفن
- ۱۴- تمیز کردن ماهیانه کلیه تجهیزات و مبلمان (تمیز کردن اساسی)

منابع / مراجع:

راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی

راهنمای بهداشت محیط و نقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی - مرکز سلامت محیط و کار

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی-نیروهای خدمات

امضاء:	نام و نام خانوادگی:	تهیه کنندگان:
	مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط	
	سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت	
	لیلا کیهانی-مسئول دیالیز	
	بهمن مرادی_مسئول خدمات	
	فرهاد هادی کبیر	تأیید کننده:
	دکتر سمانه جم	تصویب کننده:

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آی سی یو و سی یو

دامنه دستورالعمل: آی سی یو و سی

سی یو

کد دستورالعمل: INS-EHM-6-2

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضدعفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

آی سی یو

- بخشهای مراقبت ویژه دو هفته

گندزدایی دستگاه ساکشن:

در صورت نیاز به ساکشن برای بیماران وجود ساکشن جداگانه برای هر بیمار ضروریست.

باتل مربوط به ساکشن بدون در نظر گرفتن مقدار مایع آسریه شده، بایستی در انتهای هر شیفت تخلیه گردند.

باتل می تواند داخل دستشویی تخلیه شده و پس از شستشوی با محلول دترجنت، خشک شود. جهت گندزدایی باتل های ساکشن پس از

شستشو با دترجنت، باید از وایتکس ۱/۹ استفاده کرد.

الزم به ذکر است که استفاده از دستکشهای کار در حین کارو شستشوی دستها، الزامی است.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی آی سی یو و سی سی یو

دامنه دستورالعمل: آی سی یو و سی سی یو

کد دستورالعمل: INS-EHM-6-2

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

فلومتر اکسیژن:

مانومتر: این قسمت از دستگاه غیر قابل شستشو بوده و برای گندزدایی آن بایستی از یک دستمال تمیز آغشته به الکل ۰۷ درجه، استفاده کرد.

محفظه آب: این قسمت از دستگاه قابل شستشو بوده و برای گندزدایی و تمیز کردن آن بایستی ابتدا کاملاً از مانومتر جدا شده و سرس با مواد دترجنت معمولی و برس جرم زدایی و در انتها به مدت ۲۷ دقیقه در وایتکس ۱/۹ گندزدایی شوند.

الزم به ذکر است در حالت طبیعی باید محفظه به صورت خشک نگاهداشته شود و در صورت نیاز به اکسیژن تراپی، روزانه شستشو و گندزدایی شده و بر روی آن تاریخ قید گردد.

توجه: برای پرکردن مانومتر، فقط بایستی از آب مقطر استفاده شده و از ریختن با آب معمولی پرهیز شود، زیرا باعث تشکیل جرم در داخل فلومتر می گردد.

منابع / مراجع:

راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی

راهنمای بهداشت محیط و نقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی - مرکز سلامت محیط و کار

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی-نیروهای خدمات

امضاء:	نام و نام خانوادگی:	
	مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط	تهیه کنندگان:
	سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت	
	بهمن مرادی_مسئول خدمات	
	فرهاد هادی کبیر	تأیید کننده:
	دکتر سمانه جم	تصویب کننده:

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی پشتیبانی

دامنه دستورالعمل: پشتیبانی

کد دستورالعمل: INS-EHM-6-2

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضدعفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

بخش های اداری و پشتیبانی

۱- در نظافت کردن بخشهای اداری از دستمال حوله ای استفاده گردد.

۲- پاک کردن سطوح باید در حد کافی صورت گیرد تا لک یا خاک بر روی آنها مشاهده نشود.

۳- سطوح افقی حتماً روزانه گردگیری و نظافت شوند

۴- برای هر اتاق از یک دستمال مجزا استفاده شود.

۵- نظافت در اتاقهای اداری از قسمتهای با آلودگی کمتر و مهم مانند تلفن، میز و ... به قسمتهای بیشتر آلوده مانند در و پنجره، لبه میز و صندلی و ... انجام شود.

۶- دستمالی که برای نظافت قسمتهای مشترک در اتاق اداری مانند در و پنجره و ... استفاده شده برای نظافت میزها و ... استفاده نشود.

۷- استفاده مجدد از دستمالهای حوله ای منوط به ارسال آنها به رختشویخانه و شستشو و گندزدایی آنها میباشد.

۸- ابتدا اتاق جارو کشی شده و سپس گردگیری و نظافت میزها انجام شود

۹- پاکسازی کف اتاق

۹- برای هر اتاق از یک سرنخ تی مجزا استفاده شود.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی پشتیبانی

دامنه دستورالعمل: پشتیبانی

کد دستورالعمل: INS-EHM-6-2

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

۱۱- سرنخ های تی پس از استفاده از دسته تی جدا شده و در کیسه مجزا و با چرخ دستی توسط نیروی خدمات در هر بخش جهت شستشو با ماشین شستشوی مجزا به رختشویخانه منتقل شوند.

۱۲- سرنخ های تی در پایان هر شیفت کاری تحویل رختشویخانه شود.

۱۳- در مواردی که خون و مایعات آلوده بدن روی زمین ریخته شده است ، ابتدا خون و مایعات آلوده را با دستمال یکبار مصرف پاک نموده و در سطل پسماند با کیسه زرد رنگ انداخته ، سپس . با سرنخ تی مجزای آغشته به محلول گندزدا نسبت به پاکسازی و گندزدایی محل اقدام گردد.

۱۴- وسایل مربوط به نظافت از قبیل سطرها، سرنخ های تی باید بصورت خشک و در محل مناسب نگهداری شود . سرنخ های تی باید همیشه روی ترائی ظاهری مناسب داشته باشند و در کیسه و ظروف در بسته نگهداری نشوند.

منابع / مراجع :

راهنمای بهداشت محیط ونقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی -مرکز سلامت محیط و کار

منابع ،امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی-نیروی خدمات

امضاء :	نام و نام خانوادگی :	
	مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط	تهیه کنندگان :
	سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت	
	بهمن مرادی_مسئول خدمات	
	فرهاد هادی کبیر	تأیید کننده :
	دکتر سمانه جم	تصویب کننده :

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی سردخانه جسد

دامنه دستورالعمل: سردخانه جسد

کد دستورالعمل: INS-EHM-6-2

صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

۱- شستشو یا پاک کردن (Cleaning):

برطرف کردن کلیه مواد اضافه نظیر گرد و غبار، خون، مخاط و ... از روی وسایل که اغلب با استفاده از آب و یک نوع ماده صابونی انجام می گیرد. این مرحله بایستی برای کلیه وسایل پزشکی که نیاز به گندزدایی و یا سترون سازی دارند نیز حتماً انجام شود زیرا می تواند به طور موثری باعث کاهش مقدار میکرو ارگانیسم های موجود روی وسایل آلوده شود و در نتیجه مراحل بعدی (گندزدایی یا سترون سازی) سریع تر و موثرتر انجام شود.

۲- گندزدایی (Disinfection):

نابودی اشکال رویشی بالقوه خطرناک و ارگانیسم های بیماری زا بر روی اشیاء بی جان را گندزدایی می گویند. یک عامل گندزا الزاماً سبب استریل شدن شیء نمی گردد و نمی تواند با اطمینان کافی کلیه میکروب ها را نابود کند، بلکه هدف از گندزدایی به حداقل رساندن خطر عفونت و یا فساد محصولات است.

۳- مواد پاک کننده یا دترجنت (Detergents):

ماده یا ترکیبی که پس از انحلال در آب یا حلال، با استفاده از کاهش کشش سطحی مایع، آلودگی را از بین می برد و اجازه می دهد تا ضدعفونی کننده ها به میکروارگانیسم ها که در زیر یا پایین آن ها قرار دارند دسترسی پیدا کنند

دستورالعمل شستشو و گندزدایی سردخانه

۱- با توجه به خطر بالای انتقال بیماری از طریق تماس با جسد، توصیه می شود بیمار بلافاصله پس از تایید فوت، حتماً جسد را در کیسه مخصوص حمل اجساد قرار دهند. افراد مسئول انتقال متوفی به داخل کیسه مخصوص باید از تجهیزات حفاظت فردی کامل استفاده نمایند.

۲- حتماً در هنگام شستشو از تجهیزات حفاظت فردی استفاده نمایند و پس از پایان شستشو تمام وسایل به جا مانده از متوفی عفونی محسوب شود و داخل سطل عفونی سردخانه جمع آوری شود.

طرز تهیه محلول گندزدا

وایتکس یک دهم: یعنی یک پیمانه وایتکس + ۹ پیمانه آب سرد

*این محلول ها بصورت روزانه بایستی تهیه و استفاده شود.

روش استفاده: دستمال تمیزی را در محلول وایتکس آغشته نموده و سطوح سردخانه و دیوار ها را با گندزدایی نموده و کف سالن را با تی آغشته به وایتکس شستشو دهید.

تمامی سطوح با وایتکس یک دهم بصورت روزانه گندزدایی شود و وسایل نظافت در تی شویی سردخانه نگهداری شود.

سطل زباله زرد رنگ در سردخانه جهت جمع آوری پسماند قرار داده شود.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی سردخانه جسد

دامنه دستورالعمل: سردخانه جسد

کد دستورالعمل: INS-EHM-6-2

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

منابع / مراجع:

راهنمای بهداشت محیط و نقش آن در کنترل عفونت های بیمارستانی – مرکز سلامت محیط و کار

منابع، امکانات و کارکنان مرتبط:

محلول های گندزدا و وسایل نظافت و وسایل حفاظت فردی-نیروی خدمات

امضاء:	نام و نام خانوادگی:	تهیه کنندگان:
	مریم مرادی-کارشناس بهداشت محیط	تهیه کنندگان:
	سمیرا صادقی-پرستار کنترل عفونت	
	بهمن مرادی_مسئول خدمات	
	فرهاد هادی کبیر	تأیید کننده:
	دکتر سمانه جم	تصویب کننده:

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:
نظافت، شستشو و گندزدایی واحد پرتو پزشکی

دامنه دستورالعمل: واحد پرتو پزشکی
کد دستورالعمل: INS-EHM-7-2
صفحه: ۱

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰
تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰
شماره ویرایش و بازنگری: ۸

هدف: پیشگیری از انتقال بیماری به کارکنان و بیماران و مراجعین

تعاریف:

گانتري: گانتري بخش حلقوی سی تی اسکن است و به صورت سطح عمودی بیمار را احاطه میکند.

Touch Screen: صفحه نمایش لمسی

Cover: روکش

Connector: اتصال، بست، رابط

گامهای دقیق انجام کار: (به ترتیب اجرای آن با مشخص کردن مسؤل انجام)

تمامی مراحل نظافت و گندزدایی توسط نیروی خدماتی و یا منشی واحد پرتو پزشکی بایستی اجرا گردد.

- ۱- گانتري های دستگاه CT و MRI، پروب های سونوگرافی غیرتهاجمی، کاف های فشار خون، موس و صفحه کلیدهای جایگاه مشاهده تصویر، باید بعد از هر تماس با بیماران با محلول گندزدایی سطوح گندزدایی شوند.
- ۲- ماسک، اسپری الکل و سایر مواد گندزدا به تعداد کافی در اتاق سونوگرافی موجود باشد، تا پروب ها پس از هر بیمار استریل گردند.
- ۳- پس از سونوگرافی سی تی اسکن و یا ام آر آی هر بیمار، روکش یکبار مصرف تحت تعویض گردد در صورتیکه که از روکش یکبار مصرف استفاده نمی شود با محلول گندزدای موجود در بیمارستان گندزدایی شود.
- ۴- پس از انجام تصویربرداری از هر بیمار مشکوک به کروناویروس، سطوح در تماس گندزدایی شوند.
- ۵- گندزدایی سطوح ساختمانی (کف و دیوارها و ...) مشابه سایر قسمت های عمومی بیمارستان، با استفاده از مواد و روش هایی که در راهنمای گندزدایی بیمارستان ابلاغ گردیده انجام گردد.
- ۶- محلول گندزدا بطور مستقیم روی دستگاهها اسپری نشود بایستی دستمال نظافت را به مقدار کم با محلول گندزدا آغشته نمود.

تمیز کردن قسمت بیرونی دستگاه سو نوگرافی:

قسمت بیرونی سیستم بایستی به صورت دوره ای با یک پارچه نرمی که با آب و مواد شوینده مرطوب شده است، تمیز گردد. این شامل شاسی سیستم، کنترل پنل و دسته می باشد. بعد از استفاده از سیستم، حتماً ژل پاشیده شده به سطح کنترل پنل را تمیز نمایید.

تمیز کردن مانیتور

برای تمیز کردن مانیتور (صفحه نمایش) از پارچه پنبه ای نرم آغشته شده به یک ماده گندزدای سطح پایین غیرالکلی استفاده نمایید. دستمال های حوله ای کاغذی ممکن است صفحه مانیتور را خراش دهند. تمیز کننده بایستی روی پارچه اسپری شود و هیچ گاه مستقیماً روی سطح صفحه نمایش اسپری نشوند. مراقب باشید که هیچ ماده تمیزکننده ای داخل محفظه سیستم وارد نشود که در این صورت ممکن است منجر به آسیب سیستم شود.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی واحد پرتو پزشکی

دامنه دستورالعمل: واحد پرتو پزشکی

کد دستورالعمل: INS-EHM-7-2

صفحه: ۲

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

تمیز کردن تاج اسکرین (Touch Screen)

برای تمیز کردن این صفحه نمایش، بایستی از پارچه پنبه ای نرم و تمیز که با یک ماده گندزدای سطح پایین غیر الکلی آغشته شده استفاده نمایید. از دستمال حوله ای کاغذی استفاده ننمایید، زیرا ممکن است صفحه مانیتور را خراش دهند. ماده تمیز کننده بایستی روی پارچه اسپری شود و هیچ گاه مستقیماً روی سطح صفحه نمایش اسپری نشوند. مراقب باشید که هیچ ماده تمیزکننده ای داخل محفظه سیستم وارد نشود که در این صورت ممکن است منجر به آسیب سیستم شود.

تمیز کردن فیلتر هوا

سیستم های سونوگرافی ممکن است دارای فیلتر هوا می باشند. فیلترها بایستی هر ماه مورد بازرسی و در صورت لزوم تمیز شوند. در ابتدای روشن کردن سیستم، یک آیکون به عنوان یادآوری برای بررسی فیلتر هوا گوشه مانیتور سیستم نشان داده می شود. تمیز کردن و ضد عفونی کردن اسکنر بارکد اگر اسکنر تمیز نباشد، عملکرد خواندن ممکن است دچار مشکل شود. اگر اسکنر به وضوح کثیف است و یا به خوبی کار نمی کند، آن را با یک پارچه نرم مرطوب شده با آب (یا یک محلول آب شوینده ملایم) تمیز نمایید. دستورالعمل تمیز کردن و ضد عفونی کننده پروب دستگاه سونوگرافی تمیز کردن و ضد عفونی کردن یک فرایند دو مرحله ای است: بایستی در مرحله اول تمیز کردن و به دنبال آن یک مرحله ضد عفونی انجام شود.

تمیز کردن پروب ها

تمیز کردن برای از بین بردن تمام مواد خارجی اعم از (خون ، بافت ، پروتئین ، ژل و غیره) از روی پروب ها و بدنه آن می باشد.

ضد عفونی کردن پروب ها

روش ضد عفونی کردن پروب ها با توجه به نوع بافتی که در زمان استفاده با آن در تماس بوده تعیین می شود. سه نوع طبقه بندی بر اساس میزان خطر ابتلا به عفونت و بیماری بایستی مد نظر قرار گیرد. مورد اول دستگاه فقط با پوست تماس دارد، مورد دوم پروب با مخاط تماس دارد، و در مورد آخر پروب وارد یک محیط معمولاً استریل ، بافت استریل یا عروق می شود. پروب های دستگاه سونوگرافی هنگام استفاده بر روی پوست، معمولاً فقط نیاز به تمیز کردن دارند و سطح پایین پروب گندزدایی می شود. اگر پروب با مخاط یا .. تماس داشته باشد، بایستی پس از استفاده تمیز شود و سطح بالای آن ضد عفونی گردد (بهتر است از پوشش استفاده شده باشد و مجدداً بعد از خارج کردن COVER سطح آن تمیز و ضد عفونی گردد). اگر پروب جهت استفاده به درون بافت یا محیط بدن مورد استفاده قرار گیرد، حتماً بایستی استریل شوند و استفاده از پوشش استریل نیز توصیه می شود. پروب مورد استفاده در این مواقع، حتی پس از استفاده از پوشش پروب، بایستی تمیز و استریل شود.

دانشکده علوم پزشکی
شهرستان اسدآباد
بیمارستان قائم (عج)

عنوان دستورالعمل:

نظافت، شستشو و گندزدایی واحد پرتو پزشکی

دامنه دستورالعمل: واحد پرتو پزشکی

کد دستورالعمل: INS-EHM-7-2

صفحه: ۳

تاریخ تدوین: ۹۵/۹/۲۰

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۳۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۲/۳۰

شماره ویرایش و بازنگری: ۸

مراحل تمیز کردن پروب دستگاه سونوگرافی

- ۱) بعد از هر معاینه، سطح پروب و محفظه آن را با دقت پاک نمایید تا اثری از ژل در آن وجود نداشته باشد.
- ۲) پروب را از هرگونه نشانه ای از آسیب مانند ترک، شکاف، لکه یا آسیب کابل، بررسی نمایید. در صورت وجود هرگونه آسیب، تمیز کردن یا ضد عفونی کردن را ادامه ندهید و با همکاران تجهیزات پزشکی تماس حاصل فرمایید.
- ۳) سطح پروب، محفظه و کابل آن را با یک پارچه نرم و مرطوب شده با آب پاک نمایید. میتوان از صابون ملایم یا پاک کننده آنزیمی نیز استفاده کرد.
- ۴) اگر مواد سخت روی سطح پروب و یا محل قرارگیری پروب خشک شده باشد، پروب را با استفاده از یک پارچه نرم و مرطوب شده پاک نمایید.

۵) پروب را کاملاً میتوانید با آب بشویید اما اجازه ندهید آب به محل اتصال کابل نفوذ پیدا کند.

۶) با استفاده از یک پارچه خشک و نرم، پروب را کاملاً خشک نمایید.

مراحل ضد عفونی کردن پروب ها

۱) همیشه پروب ها را قبل از ضد عفونی، تمیز نمایید. (مراحل بالا)

۳) برای ضد عفونی سطح پایین و بالای پروبها، می توانید هر یک از محلول های گندزدای مورد تایید بیمارستان را استفاده نمایید.

۴) برای خشک کردن سطح پروب ها میتوان از هوا و یا یک پارچه خشک نرم استفاده کرد.

۵) پروب ها بایستی مجدداً در مورد هرگونه علائم آسیب مانند ترک و ... بررسی نمایید.

غوطه ور کردن

اگر غوطه وری پروب ها لازم باشد، میتوانید پروب ها را در مایع حدود 3 cm^3 یا ($1,18''$) بالاتر از اتصال سیم کابل غوطه ور شوند.

- هرگز قسمت Connector پروب را غوطه ور نکنید.

- هرگز کابل متصل به پروب را غوطه ور نکنید.

- پروب را بیش از زمان تعیین شده جهت گندزدایی، در محلول گندزدا قرار ندهید.

امکانات/ تجهیزات و کارکنان مورد نیاز: محلول های گندزدا - نیروی خدمات

منابع/ مراجع: راهنمای کنترل کرونا ویروس در مراکز پرتو پزشکی-مرکز سلامت محیط و کار

نام و نام خانوادگی:	امضاء:	تهیه کنندگان:
مریم مرادی (کارشناس بهداشت محیط)		
طاهره بخشی (کارشناس تجهیزات پزشکی)		
پگاه زیوری (مسئول فیزیک بهداشت)		
بهمن مرادی_مسئول خدمات		تأیید کننده:
فرهاد هادی کبیر		
دکتر سمانه جم		تصویب کننده: